

Praha dne 21. září 2021
Č. j.: MZP/2021/410/674
Sp. zn.: ZN/MZP/2018/410/78
Vaše č. j.: KUJI 52262/2021
Vyřizuje: Mgr. Tereza Žáková
Tel.: 267 122 829
E-mail: Tereza.Zakova@mzp.cz

Vážený paní
Ing. Eva Horná
Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad kraje Vysočina
Žižkova 57, Jihlava
587 33

Odpověď na žádost o vydání stanoviska MŽP

Vážená paní inženýrko,

v odpovědi na Váš dopis ze dne 17. června 2021 a v návaznosti na telefonický rozhovor Mgr. Terezy Žákové s Ing. Ivou Novákovou, která věc vyřizuje, si Vám dovoluji sdělit následující stanovisko.

Úvodem je vhodné konstatovat, že pokud jde o nové prováděcí právní předpisy k zákonu č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“), vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady již vyšla ve Sbírce zákonů pod č. 273/2021 Sb. a nabyla účinnosti dne 7. srpna 2021. Aktuálně je v legislativním procesu návrh vyhlášky o kritériích, při jejichž splnění je asfaltová směs vedlejším produktem nebo přestává být odpadem – k návrhu nyní probíhá vyhodnocení připomínkového řízení.

Ustanovení § 9 a 10 zákona o odpadech upravují tzv. režim přechodu odpad neodpad. To znamená, že se nastavují podmínky, postupy a kvalitativní kritéria, při jejichž splnění přestává být daný materiál odpadem, a vystupuje tedy z odpadového režimu. Rámcová směrnice o odpadech¹ ve svém čl. 6 odst. 4 stanoví, že *pokud nebyla kritéria stanovena na úrovni Společenství postupem uvedeným v odstavci 1 a 2, mohou členské státy v jednotlivých případech rozhodnout, zda určitý odpad přestal být odpadem, s přihlédnutím k platné judikatuře*. Na citované pravidlo ze směrnice navazuje právě úprava přechodu odpad neodpad nastavená v zákoně o odpadech.

Zjednodušeně lze říci, že uvedený režim se rozděluje na následující dvě skupiny předpokládaných postupů:

- 1) Odpady, pro které není vyžadováno individuální povolení a ukončení odpadového režimu je povoleno ze zákona na základě splnění zákonných podmínek; tento režim platí pro všechny zákonem předpokládané odpady, které splní podmínky zakotvené v § 9 odst. 1 až 3 zákona o odpadech;
- 2) Odpady, u nichž o ukončení odpadového režimu musí rozhodnout krajský úřad.

V § 9 odst. 2 zákona o odpadech se uvádí, že *odpad, který byl předmětem některého ze způsobů využití a není vymezen přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁾ nebo prováděcím právním předpisem a současně se nejedná o odpad určený k dalšímu zpracování způsobem, pro který jsou stanoveny zvláštní technické požadavky a kritéria, přestane být odpadem v okamžiku stanoveném v povolení krajského úřadu podle § 10 odst. 1, pokud splní požadavky tohoto povolení, splnění těchto požadavků je ověřeno způsobem stanoveným v povolení a byla pro něj zpracována průvodní dokumentace, jejíž náležitosti stanoví ministerstvo a Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhláškou*.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic

Mezi odpady vyloučené z možnosti přestat být odpadem na základě povolení krajského úřadu (protože jsou určeny k dalšímu zpracování způsobem, pro který jsou stanoveny zvláštní technické požadavky a kritéria) patří následující odpady:

- 1) Odpady určené k tepelnému zpracování ve smyslu § 2 písm. o) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Jakékoliv věci, které jsou odpadem, nemohou přestat být odpadem před jejich zpracováním takto definovaným způsobem. Zvláštní podmínky pro takové nakládání s odpady jsou stanoveny právě zákonem o ochraně ovzduší a jeho prováděcími předpisy. Výjimku představují odpady, které jsou biomasou ve smyslu § 2 písm. a) vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, a na které předpisy o ochraně ovzduší nekladou jiné požadavky než na ostatní biomasu.
- 2) Odpady určené k zasypávání ve smyslu § 11 odst. 1 písm. v) zákona o odpadech. Zvláštní podmínky pro zasypávání jsou stanoveny v § 34 odst. 6 zákona o odpadech a podrobná kritéria jsou nastavena vyhláškou č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.
- 3) Používání kalů na zemědělské půdě - jakákoliv hnojiva nebo hnojivé přípravky vyrobené z kalů z čištění odpadních vod nemohou před jejich použitím na zemědělské půdě přestat být odpadem. Zvláštní podmínky pro použití kalů na zemědělské půdě jsou nastaveny v § 69 zákona o odpadech a podrobnější kritéria jsou nastavena ve vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Výjimkou je jejich zpracování do kompostů nebo digestátů v režimu nastaveném touto vyhláškou, pokud splní požadavky na výstupy, které přestávají být odpadem. V takovém případě ale stejně výstup ze zařízení, který splní stanovené podmínky, nepodléhá samostatnému povolování ze strany krajského úřadu podle § 10 odst. 1 zákona o odpadech.
- 4) Použití odpadů na technické zabezpečení skládky nebo k rekultivaci skládky. Pro takto využívané odpady platí podrobná kritéria rovněž podle vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Pro úplnost je vhodné doplnit, že vedle výše uvedených odpadů jsou z povolování krajským úřadem vyloučeny rovněž odpady, které mají nastavena kritéria pro přechod odpad neodpad evropským předpisem (železný, hliníkový a měděný šrot, skleněné střepy) nebo prováděcí vyhláškou (komposty, digestát, recyklované kamenivo a znovuzískaná asfaltová směs).

Předpokládané prováděcí právní předpisy, o kterých ve své žádosti hovoříte, budou souviset se shora uvedenými skupinami odpadů a budou nastavovat „paušální“ pravidla pro přechod odpad neodpad právě a pouze pro tyto skupiny odpadů.

Váš dotaz se však obsahově týká druhé skupiny odpadů: **Odpady, u nichž o ukončení odpadového režimu musí rozhodnout krajský úřad.**

Z výše popsané právní úpravy je tedy patrné, že nové prováděcí právní předpisy nebudou souviset s Vámi popsanou situací a nebude možné je považovat ani jako vodítko pro rozhodování ve věci. Prováděcí právní předpisy budou upravovat skupiny odpadů natolik specifické, že širší aplikovatelnost pro účely rozhodování krajského úřadu ve smyslu § 10 zákona o odpadech není možné očekávat a ani by to nebylo vzhledem k výše popsané situaci vhodné. Jde zjednodušeně řečeno o odlišný okruh případů.

Krajský úřad rozhoduje v těchto případech **individuálně**, měl by vycházet právě z parametrů a popisů technologie předkládané žadatelem. Je odpovědností žadatele, aby údaje byly pravdivé. Obecně je vhodné, aby krajský úřad při rozhodování vycházel z vlastních poznatků dosavadní praxe a vlastních odborných zjištění nebo jiných odborných podkladů. Dále je třeba vycházet z požadavků norem na materiály, výrobky,

požadavků právních předpisů na složení materiálů a výrobků na obsah škodlivin (viz např. Nařízení (EU) 1021/2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách) apod. Z konzultací v rámci expertní skupiny členských států s Evropskou komisí plyne, že v případě např. plastových granulátů by mělo jít o získané plasty, které dosahují kvality prvotních plastů z primárních surovin.

Podkladem rozhodnutí krajského úřadu jsou rovněž vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu a závazné stanovisko krajské hygienické stanice (srov. § 10 odst. 5 zákona o odpadech). Dále je možné zadat posouzení i externímu subjektu způsobilému danou věc posoudit. S tím, jak budou narůstat počty vydaných rozhodnutí, bude možné sledovat vydaná rozhodnutí v dané věci různých krajských úřadů v rámci Registru zařízení a spisů. Ministerstvo životního prostředí rovněž očekává k přechodu odpad neodpad větší metodické vedení ze strany Evropské komise a v rámci porad s krajskými úřady povede k dané problematice další diskuzi.

Věřím, že Vám uvedené informace byly nápomocny a v případě potřeby se na nás neváhejte obrátit na některý z uvedených kontaktů.

S pozdravem

JUDr. Libor Dvořák
ředitel odboru legislativního a zástupce náměstka
pro řízení sekce státní správy
podepsáno elektronicky